

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKIK W KRAKOWIE**

Pl. Szczepański 5, 31-011 Kraków
Tel./fax (0-12) 421-75-79, 421-74-98,

E-mail: krakow@uokik.gov.pl

RKR-61-29/13/AGW- /13

Kraków, dnia 02 grudnia 2013 r.

DECYZJA Nr RKR - 35/2013

- I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu – wszczętego z urzędu - postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów bezprawne, godzące w interesy konsumentów działania Artura Nowaka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą „Potenza di Lana” Artur Nowak w Poznaniu, polegające na bezprawnym zaniechaniu umieszczenia w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorcu umowy pod nazwą „*Zamówienie i umowa sprzedaży*” informacji, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową, co jest sprzeczne z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 141, poz. 1176 z późn. zm.),

oraz stwierdza się zaniechanie stosowania tej praktyki z dniem 02.07.2013 r.

- II. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu – wszczętego z urzędu - postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów godzące w interesy konsumentów działania Artura Nowaka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą „Potenza di Lana” Artur Nowak w Poznaniu, polegające na bezprawnym zaniechaniu wręczania konsumentom wzoru odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, co jest sprzeczne z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1225 z późn. zm.)

oraz stwierdza się zaniechanie stosowania tej praktyki z dniem 15.10.2012 r.

- III. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu – wszczętego z urzędu - postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów bezprawne, godzące w interesy konsumentów działania Artura Nowaka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą „Potenza di Lana” Artur Nowak w Poznaniu, polegające na stosowaniu we wzorcu umowy pod nazwą: „*Zamówienie i umowa sprzedaży*” postanowienia umownego wpisanego na podstawie art. 479⁴⁵ k.p.c. do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, tj. postanowienia o treści: „*Ewentualne spory wynikające z realizacji niniejszej umowy rozstrzyga Sąd rejonowy w Poznaniu*”,

oraz stwierdza się zaniechanie stosowania tej praktyki z dniem 15.10.2012 r.

- IV. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu – wszczętego z urzędu - postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na Artura Nowaka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą „Potenza di Lana” Artur Nowak w Poznaniu, następujące kary pieniężne:

1. 3.159 zł (słownie: trzy tysiące sto pięćdziesiąt dziewięć złotych), płatną do budżetu państwa z tytułu naruszenia zakazu określonego w pkt. I niniejszej decyzji;
2. 7.897 zł (słownie: siedem tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt siedem złotych), płatną do budżetu państwa z tytułu naruszenia zakazu określonego w pkt. II niniejszej decyzji;
3. 632 zł (słownie: sześćset trzydzieści dwa zł), płatną do budżetu państwa z tytułu naruszenia zakazu określonego w pkt. III niniejszej decyzji.

- V. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz art. 263 § 1 i art. 264 § 1 k.p.a. w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu – wszczętego z urzędu – postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

obciąża się Artura Nowaka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą „Potenza di Lana” Artur Nowak w Poznaniu kosztami opisanego na wstępie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje się tego

przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 17,10 zł (słownie: siedemnaście złotych dziesięć groszy) w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

UZASADNIENIE

Postanowieniem nr RKR-167/13 z dnia 28.06.2013 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwany dalej „Prezesem UOKIK” – wszczął z urzędu (*karta nr 2-5 w aktach sprawy*), po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego (*k. nr 7-38*), postępowanie w sprawie stosowania przez Artura Nowaka prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą „Potenza di Lana” Artur Nowak w Poznaniu – zwanego dalej „przedsiębiorcą” lub „Potenza di Lana” - praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o ochronie (...)” - polegających na:

- I. Bezprawnym zaniechaniu umieszczenia informacji w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorcu umowy pod nazwą „*Zamówienie i umowa sprzedaży*”, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową, co jest sprzeczne z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 141, poz. 1176 z późn. zm.),
co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.
- II. Bezprawnym zaniechaniu wręczania konsumentom wzoru odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, co jest sprzeczne z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. z 2000 r., Nr 22, poz. 271 z późn. zm.),
co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.
- III. Stosowaniu we wzorcu umowy pod nazwą: „*Zamówienie i umowa sprzedaży*” postanowienia umownego wpisanego na podstawie art. 479⁴⁵ k.p.c. do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, tj. postanowienia o treści: „*Ewentualne spory wynikające z realizacji niniejszej umowy rozstrzyga Sąd rejonowy w Poznaniu*”,
co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przedsiębiorca zawiadomiony o wszczęciu postępowania administracyjnego pismem z dnia 08.07.2013 r. - które wpłynęło do Delegatury UOKIK w Krakowie w dniu 15.07.2013 r. (*k. nr 42-43*) - poinformował, że odnośnie zarzutu w punkcie I sentencji postanowienia RKR-167/2013 zmienił stosowany wzorzec umowy „*Zamówienie i umowa sprzedaży*”, w ten sposób, że umieścił we wskazanym wzorcu odpowiednie informacje o następującej treści:

„Gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową.”. Przedsiębiorca wskazał, że wzorzec umowy ze zmienioną w powyższym zakresie treścią zostanie wprowadzony do obrotu z konsumentami w dniu 15.08.2013 r. Przedsiębiorca wyjaśnił że termin wprowadzenia zmian w życie wynika z konieczności zlecenia druku nowego wzorca umowy, lecz jednocześnie do tego czasu od dnia 02.07.2013 r., tj. od dnia otrzymania zawiadomienia w zakresie wszczęcia przedmiotowego postępowania do wszystkich umów załączana była informacja o następującej treści:

„Dodatkowa informacja dla konsumenta stanowiąca uzupełnienie zapisów zawartych w umowie sprzedaży. Szanowny Konsument, Sprzedawca uprzejmie informuje, iż gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową. (data, podpis Prelegenta).”

Przedsiębiorca wyjaśnił również, że brak ww. zapisu nie wpływał w żaden sposób na sytuację konsumentów, ponieważ zgłaszane przez konsumentów roszczenia z tytułu gwarancji były rozpatrywane zgodnie z warunkami gwarancji opisanymi w umowie sprzedaży, natomiast roszczenia zgłaszane z tytułu niezgodności towaru z umową rozpatrywane były zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego oraz ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego. Przedsiębiorca poinformował, że wszystkie zgłaszane przez kupujących roszczenia były roszczeniami z tytułu gwarancji – do dnia 08.07.2013 r. zgłoszonych zostało 12 reklamacji z tytułu gwarancji, z czego 11 zostało rozpatrzonych pozytywnie, a jedna (z powodu nieprawidłowego używania naczynia) została rozpatrzona negatywnie.

W zakresie zarzutu zawartego w punkcie II sentencji postanowienia, które dotyczyło zaniechania wręczania konsumentom wzoru odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorcy, wskazał, że zaniechał stosowania ww. praktyki w dniu 15.10.2012 r. i że od tego dnia do każdej umowy dołączany jest wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

Odnosnie zarzutu III sentencji postanowienia, zgodnie z którym przedsiębiorca stosował we wzorcu umowy „Zamówienie i umowa sprzedaży” postanowienie umowne wpisane do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, przedsiębiorca wyjaśnił, że zapis ten był stosowany w okresie od dnia 01.01.2012 r. do dnia 15.10.2012 r. Obecnie przedmiotowa klauzula posiada następujące brzmienie: *„Ewentualne spory wynikające z realizacji niniejszej umowy rozstrzyga właściwy Sąd Rejonowy.”*

Z uwagi na powyższe przedsiębiorca podkreślił, że zaniechał stosowania wszystkich wskazanych przez Prezesa UOKiK praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i podjął niezwłoczne działania, których celem było wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz wniósł o nienakładanie kary pieniężnej.

W toku postępowania postanowieniem nr RKR-168/2013 z dnia 28.06.2013 r. (k. nr 6) Prezes UOKiK zaliczył w poczet dowodów informacje uzyskane w postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym pod sygnaturą RKR-403-26/12/AGW.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego pismem z dnia 18.11.2013 r. (k. nr 79) zawiadomiono przedsiębiorcę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego. W wyznaczonym terminie przedsiębiorca nie skorzystał z prawa zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

Prezes UOKIK ustalił następujący stan faktyczny:

Uczestnik postępowania Artur Nowak prowadzi działalność gospodarczą pod firmą „Potenza di Lana” Artur Nowak w Poznaniu na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Przedmiotem działalności przedsiębiorcy jest m.in. sprzedaż bezpośrednia wyrobów tekstylnych poza lokalem przedsiębiorstwa (*k. nr 15, 20*).

Umowy sprzedaży są zawierane w oparciu o wzorzec umowy pod nazwą „Zamówienie i umowa sprzedaży”.

W treści wzorca umowy znajduje się rozdział zatytułowany „Warunki gwarancji” określający, na jakich zasadach przyznana zostaje gwarancja na zakupiony towar. W treści tego rozdziału przedsiębiorca nie zawarł informacji wymaganych w art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej (Dz. U. Nr 141, poz. 1176 z późn. zm.), który stanowi, że w dokumencie gwarancyjnym powinno być zawarte stwierdzenie, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową (*k. 22-24*). Od dnia 02.07.2013 r. przedsiębiorca, przy zawieraniu umów, wręczał konsumentom dokument o treści: *„Dodatkowa informacja dla konsumenta stanowiąca uzupełnienie zapisów zawartych w umowie sprzedaży. Szanowny Konsument, Sprzedawca uprzejmie informuje, iż gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową. (data, podpis Prelegenta).”* (*k. nr 42, 48*).

Przedsiębiorca przy zawieraniu umów z konsumentami poza lokalem przedsiębiorstwa nie wręczał im wzoru odstąpienia od umowy (*k. nr 22*), co jest sprzeczne z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. z 2000 r., Nr 22, poz. 271 z późn. zm.). Wskazany przepis stanowi: *„Kto zawiera z konsumentem umowę poza lokalem przedsiębiorstwa, powinien przed jej zawarciem poinformować konsumenta na piśmie o prawie odstąpienia od umowy w terminie, o którym mowa w art. 2 ust. 1, i wręczyć wzór oświadczenia o odstąpieniu, z oznaczeniem swojego imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresem zamieszkania (siedziby); obowiązany jest także wręczyć konsumentowi pisemne potwierdzenie zawarcia umowy, stwierdzające jej datę i rodzaj oraz przedmiot świadczenia i cenę.”*

W dniu 15.10.2012 r. przedsiębiorca umieścił we wzorcu „Zamówienie i umowa sprzedaży” następującą treść:

„Wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

Ja, niżej podpisany niniejszym oświadczam, że na podstawie umowy zawartej w, dnia r. pomiędzy: a, której przedmiotem jest, odstępuję od powyższej umowy. Rozliczenie między stronami z tytułu odstąpienia nastąpi na zasadach określonych stosownymi zapisami wynikającej z treści umowy. podpis” (*k. nr 23-24A*).

W stosowanym w obrocie z konsumentami wzorcu umowy „Zamówienie i umowa sprzedaży” przedsiębiorca stosował również postanowienie umowne wpisane na podstawie art. 479⁴⁵ k.p.c. do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, tj. postanowienia o treści: *„Ewentualne spory wynikające z realizacji niniejszej umowy rozstrzyga Sąd rejonowy w Poznaniu”* (*k. nr 22-22A*). Przedmiotowe postanowienie w dniu 15.10.2012 r. zostało zastąpione zapisem w brzmieniu: *„Ewentualne spory wynikające z realizacji niniejszej umowy rozstrzyga właściwy Sąd Rejonowy”*. (*k. nr 23-24 A*)

W Rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone znajdują się m.in. następujące postanowienia:

- „Do rozstrzygania sporów wynikających z tej umowy właściwe będą sądy powszechne w Łodzi.” – (wpis nr 772, na mocy wyroku SOKIK z dnia 27.03.2006 r., sygn. akt XVII AmC 39/04),
- „W razie sporu Sądem właściwym dla jego rozstrzygnięcia będzie Sąd w Olsztynie” – (wpis nr 913, na mocy wyroku SOKIK z dnia 18.09.2006 r., sygn. akt XVII AmC 91/05),
- „Sądem właściwym do rozpatrywania wszystkich sporów wynikłych z umowy jest sąd siedziby Frontonu.” – (wpis nr 922, na podstawie wyroku SOKIK z dnia 17.08.2006 r., sygn. akt XVII AmC 100/05).

W toku przeprowadzonego postępowania ustalono, że przychody przedsiębiorcy w 2012 roku wyniosły **[usunięto]** zł. Osiągnięty w 2012 roku przychód ustalono na podstawie „Informacji o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2012.” (k. nr 74-75).

Mając powyższe ustalenia na uwadze Prezes UOKIK zważył, co następuje:

Interes publiczny

W pierwszej kolejności konieczne jest ustalenie, czy w okolicznościach przedmiotowej sprawy doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego. Zgodnie z przepisem art. 1 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie (...), celem regulacji w niej przyjętej jest zapewnienie rozwoju i ochrony konkurencji, a także podejmowana w interesie publicznym ochrona przedsiębiorców narażonych na stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i ochrona interesów konsumentów. Powołana ustawa ma zatem charakter publicznoprawny i służy ochronie interesu ogólnospołecznego; w odniesieniu do przedsiębiorców chroni konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. Instrumenty w niej przewidziane mogą być stosowane jedynie wówczas, gdy na skutek działań sprzecznych z przepisami prawa naruszony został interes publiczny. Ma to miejsce w szczególności wtedy, gdy określonymi działaniami dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy wywołują one na rynku niekorzystne zjawiska (vide: wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 24.10.1991 r., sygn. akt XV Amr 8/90).

Zdaniem Prezesa UOKIK rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy na podstawie umów sprzedaży korzystają lub będą korzystać z usług świadczonych przez przedsiębiorcę. Objęte zarzutem działanie przedsiębiorcy wymierzone jest w szeroki krąg uczestników rynku, ponieważ jest ono skierowane do członków określonej zbiorowości tj. wszystkich rzeczywistych i potencjalnych odbiorców świadczonych przez przedsiębiorcę usług. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów, co oznacza, iż naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. W tym stanie rzeczy uznać należy, że w niniejszej sprawie ma

miejsce naruszenie przez przedsiębiorcę interesu publicznoprawnego, co uzasadnia ocenę jego zachowania na rynku w świetle przepisów ustawy o ochronie (...).

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 ww. ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności:

- 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.;
- 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Art. 24 ust. 3 tej ustawy przewiduje natomiast, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Przy czym konsumentem - zgodnie z art. 22¹ k.c. w związku z art. 4 pkt 12 ustawy o ochronie (...) - jest osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Uznanie określonego działania przedsiębiorcy za niezgodne z zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wymaga wykazania, że spełnione zostały kumulatywnie następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie musi być podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
- praktyka musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów,
- zachowanie przedsiębiorcy powinno nosić znamiona bezprawności.

Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...) przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Zgodnie z przepisem art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 672 z późn. zm) przedsiębiorcą jest m. in. osoba fizyczna wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. W niniejszym postępowaniu podmiot będący stroną postępowania posiada status przedsiębiorcy, gdyż jest osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Zachowanie przedsiębiorcy podlega zatem bez wątpienia kontroli dokonywanej na podstawie przepisów ustawy o ochronie (...).

Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa o ochronie (...) nie definiuje pojęcia zbiorowych interesów konsumentów, stąd przy ustalaniu jego treści należy odwołać się do orzecznictwa sądowego. Należy przyjąć, że interesem, który podlega ochronie na podstawie art. 24 ww. ustawy jest interes prawny, rozumiany jako określone potrzeby konsumenta uznane przez ustawodawcę za godne ochrony. Działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów wtedy, gdy wywołuje negatywne skutki w sferze ich praw i obowiązków. Wskazówki co do tego, jak należy pojmować zbiorowy interes konsumentów zawarte są natomiast w art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie (...), który stanowi, że nie jest zbiorowym interesem suma indywidualnych

interesów konsumentów. W wyroku z dnia 10.04.2008 r. (sygn. akt III SK 27/07) Sąd Najwyższy wskazał, iż wystarczające dla stwierdzenia, że ma miejsce naruszenie zbiorowych interesów konsumentów powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów) wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium. W ww. wyroku Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, iż sformułowanie: „*nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów*” należy rozumieć w ten sposób, że liczba indywidualnych konsumentów, których interesy zostały naruszone nie decyduje o tym, czy dana praktyka narusza zbiorowe interesy konsumentów. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy w taki sposób, iż potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy.

Zgodnie z powołanym wyrokiem Sądu Najwyższego przez interes zbiorowy należy rozumieć zatem interes dotyczący konsumentów jako określonej zbiorowości. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów ma miejsce wówczas, gdy negatywnymi skutkami działań przedsiębiorcy dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, mających status konsumentów. Do naruszenia zbiorowego interesu konsumentów konieczne jest, żeby działanie przedsiębiorcy było skierowane nie do konkretnej osoby, lecz do grupy adresatów wyodrębnionych za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Działanie o takim charakterze jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa nie tylko w odniesieniu do konkretnych konsumentów, lecz wobec każdego z członków danej zbiorowości. Przy tym zaistnienie przesłanki naruszenia zbiorowego interesu konsumenta nie jest bezpośrednio uzależnione od liczby konsumentów, których interesy zostały rzeczywiście naruszone wskutek działań przedsiębiorcy. Istotne jest to, że przedmiotowe działanie może zagrozić, przynajmniej potencjalnie, interesom pewnego kręgu nieprofesjonalnych uczestników rynku.

Bezprawność działań

Ostatnią z przesłanek, jakie należy rozważyć w celu udowodnienia naruszenia zakazu określonego w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...), jest bezprawność podejmowanych przez przedsiębiorcę zachowań. Bezprawność ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującymi przepisami prawa. Praktyki przedsiębiorcy, by zakwalifikować je jako naruszające zbiorowe interesy konsumentów „*muszą być zatem wymierzone w uprawnienia, jakie konsumentom przyznają obowiązujące przepisy prawa*”¹. Porządek prawny, którego naruszenie może wypełniać dyspozycję powołanego art. 24 ustawy o ochronie (...), obejmuje normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów². Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Art. 24 tej ustawy nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw. Na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem³. W art. 24 ust. 2 ustawodawca wskazał przykładowe rodzaje praktyk,

¹ Uchwała SN z dnia 13.07.2006r. (sygn. akt III SZP 3/06), OSNP 2007/1-2/35. Por. również: M. Szydło: Publicznoprawna ochrona zbiorowych interesów konsumentów, Monitor Prawniczy nr 2004/17/791.

² Wyrok SOKIK z dnia 13.11.2007 r. (sygn. akt XVII AmA 45/07).

³ Por. wyrok SOKIK z dnia 23.06.2006 r. (sygn. akt XVIII AmA 32/05).

które naruszają zbiorowe interesy konsumentów, zaliczając do nich stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Katalog ten nie jest jednak wyczerpujący. Ustawodawca posłużył się tutaj terminem „w szczególności”, co oznacza, że ma on charakter przykładowy. Zamiarem ustawodawcy było uznanie za praktykę określoną w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) również działań, które naruszyły przepisy innych aktów prawnych. Zdaniem Sądu Najwyższego oprócz praktyk wskazanych bezpośrednio przez ustawodawcę w ustawie o ochronie (...) *„za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów można uznać zachowania naruszające przepisy innych ustaw, które nakładają na przedsiębiorcę określone obowiązki względem konsumenta. Zachowania takie (...) stanowią bowiem jednocześnie zachowania bezprawne i skutkują zniesieniem, ograniczeniem lub zniekształceniem praw konsumentów, wpływając tym samym na chronioną przez przepis obowiązującego prawa sferę ich interesów”*.⁴ Podkreślenia wymaga także fakt, że bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga zatem kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. O bezprawności działania decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego⁵. Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje ponadto strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego sprawcy) i stopień tej winy (umyślność bądź nieumyślność), a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych.

Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów i bezprawność działań przedsiębiorcy zostaną poniżej omówione dla poszczególnych zarzutów.

Ad pkt. I sentencji decyzji

W punkcie I sentencji decyzji Prezes UOKIK przypisał przedsiębiorcy stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...), polegającej na zaniechaniu umieszczania informacji, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową.

W rozdziale „Warunki gwarancji” wzorca umowy pn. „Zamówienie i umowa sprzedaży” przedsiębiorca udziela konsumentom gwarancji na wskazanych tam warunkach. Wśród tych warunków brak było stwierdzenia, że gwarancja nie wyłącza uprawnień z ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej. Takie zachowanie stanowi naruszenie art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej. Zgodnie z tym przepisem w dokumencie gwarancyjnym powinno być zawarte stwierdzenie, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową. Ustawodawca wprowadził obowiązek umieszczenia przedmiotowego zastrzeżenia w dokumencie gwarancyjnym, w celu niedopuszczenia do sytuacji wprowadzenia konsumentów w błąd, co do przysługujących im uprawnień z tytułu niezgodności towaru z umową i zapobiegnięcia wywołania przekonania o wyłączeniu ww. uprawnień poprzez udzieloną gwarancję. Nie bez znaczenia dla ww. zaniechania przedsiębiorcy pozostaje również treść art. 11 ustawy o szczególnych warunkach

⁴ Uchwała SN z dnia 13.07.2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06), OSNP 2007/1-2/35.

⁵ Wyrok SN z dnia 08.05.2002 r. (sygn. akt I PKN 267/2001).

sprzedaży konsumenckiej, który zabrania ograniczenia bądź wyłączenia uprawnień przysługujących nabywcy z tytułu niezgodności towaru z umową, co dotyczy także treści oświadczenia gwarancyjnego, które w żaden sposób nie może pogarszać pozycji prawnej kupującego, tj. poprzez eliminację bądź modyfikację uprawnień wynikających z ustawy ze względu na niezgodność towaru z umową bądź chociażby wpływ na kolejność dochodzenia roszczeń w konkurencji z wynikającymi z gwarancji. Ustawowy wymóg wprowadzenia przedmiotowego zastrzeżenia, podobnie jak wskazanego w zdaniu pierwszym art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej, ma walor informacyjny dla kupującego, do którego winien należeć wybór uprawnienia i jego realizacji pomiędzy wynikającymi z gwarancji bądź niezgodności towaru z umową.

Zaniechanie przez przedsiębiorcę umieszczenia w dokumencie gwarancyjnym postanowienia, iż „Gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową” może prowadzić do sytuacji, w której konsument, poinformowany jedynie o możliwości dochodzenia roszczeń wynikających z gwarancji, nie zrealizuje przysługujących mu uprawnień z tytułu niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową. Konsument nie otrzymał bowiem istotnej informacji, iż udzielona gwarancja nie powoduje utraty uprawnień wynikających z niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową.

Przedsiębiorca zaniechał stosowania tej praktyki z dniem 02.07.2013 r. poprzez dodanie zapisu w brzmieniu: „*Gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową.*”. W okresie od 02.07.2013 r. do 11.08.2013 r. powyższa treść była doręczana konsumentom w postaci dokumentu noszącego nazwę: „Dodatkowa informacja dla konsumenta stanowiąca uzupełnienie zapisów zawartych w umowie sprzedaży”, a od dnia 12.08.2013 r. została umieszczona w treści wzorca „Zamówienie i umowa sprzedaży”.

W przedmiotowej sprawie Prezes UOKIK ma do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy w umowie zawartej z przedsiębiorcą nie otrzymali informacji, że przyznana gwarancja na zakupiony towar nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową. W tej sytuacji bezprawne zachowanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i niedający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy kontrahentów przedsiębiorcy.

W świetle powyższego, Prezes UOKIK uznał, że w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki niezbędne do przypisania przedsiębiorcy praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów: wykazana została bezprawność jego działań oraz naruszenie zbiorowego interesu konsumentów.

W ocenie Prezesa UOKIK dodanie zapisu do zawieranych umów o tym, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową prowadzi bezpośrednio do stwierdzenia zaniechania stosowania bezprawnych działań, a tym samym spełnione zostały warunki niezbędne do wydania decyzji na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...). W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Ad pkt. II sentencji decyzji

W punkcie II sentencji decyzji Prezes UOKIK przypisał przedsiębiorcy stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...), polegającej na niewręczaniu konsumentom wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa.

Należy podkreślić, że uprawnienie do odstąpienia od umowy stanowi podstawowe prawo konsumenta, który zawarł umowę poza lokalem przedsiębiorstwa. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, w przypadku zawierania umowy poza lokalem przedsiębiorstwa, przedsiębiorca ma obowiązek przed zawarciem umowy poinformować konsumenta na piśmie o prawie odstąpienia od umowy w terminie dziesięciu dni od jej zawarcia oraz wręczyć mu wzór oświadczenia o odstąpieniu z oznaczeniem swojego imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresem zamieszkania (siedziby).

Na skutek powyższego zaniechania przedsiębiorcy konsumenci mogli być pozbawieni możliwości skorzystania z ustawowego uprawnienia do odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa w terminie 10 dni od daty jej zawarcia. Przedsiębiorca zaniechał stosowania ww. praktyki w dniu 15.10.2012 r. i od tego dnia do każdej umowy dołączany jest konsumentom wzór odstąpienia od umowy.

W przedmiotowej sprawie Prezes UOKIK ma do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którym przedsiębiorca zaniechał wręczenia wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa. W tej sytuacji bezprawne zachowanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i niedający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy kontrahentów przedsiębiorcy.

W świetle powyższego, Prezes UOKIK uznał, że w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki niezbędne do przypisania przedsiębiorcy praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów: wykazana została bezprawność jego działań oraz naruszenie zbiorowego interesu konsumentów.

W ocenie Prezesa UOKIK wręczanie konsumentom wzoru odstąpienia od umowy prowadzi bezpośrednio do stwierdzenia zaniechania stosowania bezprawnych działań, a tym samym spełnione zostały warunki niezbędne do wydania decyzji na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie (...). W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

Ad pkt. III sentencji decyzji

Przedmiotem zarzutu określonego w punkcie III sentencji decyzji jest wykazanie, że zakwestionowane przez Prezesa UOKIK postanowienie wzorca umowy pod nazwą „Zamówienie i umowa sprzedaży” stosowane przez przedsiębiorcę w obrocie z konsumentami jest tożsame z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnymi

wyrokami SOKIK wymienionymi w niniejszej decyzji i wpisanymi do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

Prezes UOKIK może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru, bez względu na to, czy wpis dotyczy tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie, czy też nie (vide: Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19.12.2003 r., sygn. akt III CZP 95/03, Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyrokach z dnia 29.09.2005 r., sygn. akt VI ACa 381/05 oraz z dnia 02.12.2005 r., sygn. akt VI ACa 760/05). Zgodnie ze stanowiskiem SOKIK wyrażonym w wyroku z dnia 25.05.2005 r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Trafność wyżej opisanego stanowiska potwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13.07.2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06).

Wynikająca z art. 479⁴⁵ § 3 k.p.c. jawność rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone oznacza, że od chwili wpisania do niego określonego postanowienia zakazane jest stosowanie tożsamyh postanowień w obrocie konsumenckim i nikt nie może zasłaniać się nieznajomością dokonanych wpisów. Rejestr postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone jest prowadzony przez Prezesa UOKIK. Rejestr ten jest powszechnie dostępny w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl. Powyższe uzasadnia stwierdzenie, że przedsiębiorca był z mocy prawa zobowiązany do powstrzymania się od stosowania ww. postanowienia, które uznano za tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru.

W ocenie Prezesa UOKIK postanowienie wskazane w pkt. III sentencji decyzji o treści: „*Ewentualne spory wynikające z realizacji niniejszej umowy rozstrzyga Sąd rejonowy w Poznaniu*”, jest tożsame z treścią postanowień wpisanych do Rejestru pod pozycjami np. 772, 913, czy też 992. SOKIK uznał za niedozwolone postanowienia o następującej treści w poniższych wyrokach:

- w wyroku z dnia 27.03.2006 r., sygn. XVII AmC 39/04, zakazał stosowania postanowienia o treści: „*Do rozstrzygania sporów wynikających z tej umowy właściwe będą sądy powszechne w Łodzi.*” – wpis do Rejestru pod numerem 772;
- w wyroku z dnia 18.09.2006 r., sygn. XVII AmC 91/05, zakazał stosowania postanowienia o treści: „*W razie sporu Sądem właściwym dla jego rozstrzygnięcia będzie Sąd w Olsztynie.*” – wpis do Rejestru pod numerem 913;
- w wyroku z dnia 17.08.2006 r., sygn. XVII AmC 100/05, zakazał stosowania postanowienia o treści: „*Sądem właściwym do rozpatrywania wszystkich sporów wynikłych z umowy jest sąd siedziby Frontonu.*” – wpis do Rejestru pod numerem 922.

Sąd w powyższych wyrokach uznał, że postanowienia te są niedozwolone, gdyż wskazują jako właściwy sąd w konkretnym miejscu bądź wyznaczony według jednego kryterium w sposób węższy niż wynikający z przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. W uzasadnieniu ostatniego z powołanych wyroków SOKIK podkreślił, że klauzula, która ustala wyłączną właściwość sądu do rozpoznawania ewentualnych sporów wynikających z

umowy na podstawie siedziby przedsiębiorcy jest sprzeczna z dobrymi obyczajami. Sąd wskazał, że wyłączenie zasady właściwości ogólnej i przemiennej może stanowić dodatkową dolegliwość dla kupującego, a także ograniczać realizację przysługujących mu uprawnień. Tej treści klauzule naruszają, zdaniem SOKIK, art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego.

W ocenie Prezesa UOKIK, zakwestionowane postanowienie mieści się w hipotezach ww. klauzul niedozwolonych. Postanowienie to ogranicza konsumentowi, jak i przedsiębiorcy możliwość wyboru sądu innego niż wskazany, który zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego należy uznać za właściwy do rozstrzygnięcia sporu powstałego na tle wiążącej ich umowy. Postanowienie to może godzić w interesy zwłaszcza tych konsumentów, którzy mają miejsce zamieszkania poza siedzibą przedsiębiorcy, poprzez wyłączenie możliwości wytoczenia przeciwko nim powództwa przed sądem właściwym według przepisów o właściwości ogólnej, a zatem w miejscu najbardziej dogodnym dla konsumentów.

Fakt, że przedsiębiorca posługuje się w obrocie z konsumentami wzorcem umowy powoduje, że skutkami jego działań dotknięty może być nieoznaczony z góry krąg konsumentów, którego nie da się zidentyfikować, a więc wszyscy jego dotychczasowi i przyszli kontrahenci. W tym wypadku z posługiwania się przez przedsiębiorcę wzorcem umownym wynika powtarzalność jego zachowania wobec takich osób.

W świetle powyższego, Prezes UOKIK uznał, że w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki niezbędne do przypisania przedsiębiorcy praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów: wykazana została bezprawność jego działań oraz naruszenie zbiorowego interesu konsumentów.

Kwestionowana klauzula była stosowana przez przedsiębiorcę we wzorcach obowiązujących okresie od 01.01.2012 r. do dnia 15.10.2012 r., co zostało potwierdzone w zebranych materiale dowodowym. Od dnia 15.10.2012 r. stosowana jest klauzula w brzmieniu: „*Ewentualne spory wynikające z realizacji niniejszej umowy rozstrzyga właściwy Sąd Rejonowy.*”, która jest zgodna z prawem.

Stosownie do art. 27 ust. 1 powołanej ustawy o ochronie (...) Prezes UOKIK wydaje decyzje o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdza zaniechanie jej stosowania, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki określonej w art. 24 tej ustawy. W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

Ad pkt. IV sentencji decyzji

Zgodnie z art.106 ust.1 pkt 4 ustawy o ochronie (...), Prezes UOKIK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24. Z treści powyższego przepisu wynika, iż ww. kara ma charakter fakultatywny, a zatem do Prezesa UOKIK należy - w ramach uznania administracyjnego - decyzja w sprawie zasadności nałożenia kary pieniężnej w danej sprawie. Wprawdzie ustawa o ochronie (...) nie zawiera katalogu przesłanek, od których uzależniona jest decyzja o nałożeniu kary, jednakże w jej art. 111 zostało wskazane, że ustalając wysokość kary Prezes UOKIK winien wziąć pod uwagę w szczególności okres,

stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Ustalając wysokość kary pieniężnej w decyzjach stwierdzających naruszenie zakazów określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, należy zatem uwzględnić wagę tego naruszenia, rozmiar skutków stosowanej praktyki ograniczającej konkurencję, bądź praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, jak również zaistniałe okoliczności obciążające i łagodzące.

Przychód osiągnięty przez przedsiębiorcę w roku poprzedzającym wydanie niniejszej decyzji w kwocie [usunięto] zł ustalono na podstawie złożonej przez przedsiębiorcę „Informacji wysokość wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2012”. Maksymalna wysokość kary mogła zatem wynieść [usunięto] zł.

IV. 1. Prezes UOKIK uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej z tytułu naruszenia stwierdzonego w punkcie I sentencji niniejszej decyzji tj. z tytułu zaniechania umieszczania w stosowanym wzorcu umownym informacji, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową, co zostało uznane za sprzeczne z art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej.

Jak stwierdzono w uzasadnieniu stosowania przedmiotowej praktyki, powodowała ona, iż konsumenci nie otrzymywali informacji zgodnie z wymaganiami narzuconymi przez przepisy ww. ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży. W konsekwencji tego braku, konsumenci nie mieli wiedzy o wszystkich prawach im przysługujących, a mianowicie, że w sytuacji wystąpienia niezgodności towaru z umową mogą dochodzić swoich praw również z tego tytułu, a nie wyłącznie na podstawie warunków gwarancji.

Analizując powyższą sytuację, stwierdzone zostało, iż przedsiębiorca dopuścił się stosowania przedmiotowej praktyki na etapie zawarcia kontraktu z wpływem na jego wykonanie. Ustalając wysokość kary Prezes UOKIK wziął pod uwagę bezpośredni wpływ stosowania zakwestionowanej praktyki na pogorszenie się sytuacji konsumentów w stosunku do praw przyznanych im przez przepisy prawa.

Prezes UOKIK wziął pod uwagę także okres stosowania stwierdzonego naruszenia, wynikający z ustalenia, że wzorzec był stosowany - w zakresie kwestionowanym przez Prezesa UOKIK – od 01.01.2012 r. do dnia 02.07.2013 r. Oceniając wagę naruszenia Prezes UOKIK miał również na względzie, iż zakwestionowana praktyka wymierzona jest we wszystkich konsumentów korzystających z usług przedsiębiorcy, a zatem ma charakter powszechny. Zdaniem Prezesa UOKIK działania podejmowane w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą powinny były uwzględniać możliwość naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Nakładając karę pieniężną, Prezes Urzędu wziął również pod uwagę konieczność ustalenia, czy naruszenie dokonane było umyślne czy też nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę tej przesłanki w przypadku stosowania kar pieniężnych wynika z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie (...). Z tego względu nakładając karę pieniężną, uwzględniono całokształt okoliczności sprawy, które wskazywać mogą na nieumyślny charakter naruszenia przez przedsiębiorcę w zakresie praktyki określonej w punkcie I sentencji decyzji. W zgromadzonym materiale dowodowym nie ma dowodów wyraźnej intencji wskazującej na umyślne naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. Zebrane w trakcie postępowania wyjaśnienia i informacje mogą zatem wskazywać na wspomniane wyżej

nieumyślne działanie. Pomimo tego, jak wskazano powyżej, samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki stanowi podstawę do nałożenia kary pieniężnej.

W związku z powyższym Prezes UOKIK uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie [usunięto] % przychodu uzyskanego przez przedsiębiorcę w 2012 r., tj. kwoty [usunięto] zł. Wyliczając ostateczny wymiar kary, Prezes UOKIK wziął pod uwagę okoliczności łagodzące – zaniechanie stosowania kwestionowanej praktyki tuż po wszczęciu niniejszego postępowania administracyjnego, tj. w dniu 02.07.2013 r. Procent obniżen zastosowanych z uwagi na występujące w sprawie okoliczności łagodzące wyniósł [usunięto] %. W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę 3.159,00 zł. W ocenie Prezesa UOKIK wymierzona kara w wysokości około [usunięto] % przychodu uzyskanego przez przedsiębiorcę w 2012 r. i stanowiąca około [usunięto] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie (...) jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy.

IV. 2. Praktyka przypisana przedsiębiorcy w punkcie II sentencji decyzji dotyczy nieprawidłowości w zakresie wręczania konsumentom wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa. Oceniając stopień szkodliwości ww. praktyki należy wskazać, że dotyczyła ona podstawowego uprawnienia konsumenta związanego z umową zawartą poza lokalem przedsiębiorstwa, tj. prawa do tzw. bezkosztowego odstąpienia od umowy. W konsekwencji praktyka ta mogła naruszać istotne interesy ekonomiczne konsumentów, którzy - nie posiadając precyzyjnych informacji - rezygnowali lub mogli zrezygnować z odstąpienia od umowy, a w konsekwencji ponieść znaczne koszty. Praktyka ta ujawniała się na etapie zawierania kontraktu, przy czym jej skutki dotyczyły przede wszystkim fazy jego wykonywania. Rozstrzygając o wadze stwierdzonego naruszenia Prezes Urzędu uwzględnił również okoliczność, że okres jego trwania był krótszy niż rok (w okresie od 01.01.2012 r. do 15.10.2012 r.).

Nakładając karę pieniężną, Prezes Urzędu wziął pod uwagę konieczność ustalenia, czy naruszenie dokonane było umyślne czy też nieumyślne. Konieczność brania pod uwagę tej przesłanki w przypadku stosowania kar pieniężnych wynika z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie (...). Z tego względu nakładając karę pieniężną, uwzględniono całokształt okoliczności sprawy, które wskazywać mogą na nieumyślny charakter naruszenia przez przedsiębiorcę w zakresie praktyki określonej w punkcie II sentencji decyzji. W zgromadzonym materiale dowodowym nie ma dowodów wyraźnej intencji wskazującej na umyślne naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. Zebrane w trakcie postępowania wyjaśnienia i informacje mogą zatem wskazywać na wspomniane wyżej nieumyślne działanie. Pomimo tego, jak wskazano powyżej, samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki stanowi podstawę do nałożenia kary pieniężnej.

Zdaniem Prezesa UOKIK, ww. okoliczności przesadzają o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie [usunięto] % przychodu uzyskanego przez przedsiębiorcę w 2012 r., tj. [usunięto] zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes UOKIK rozważył, czy ww. kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające. Prezes UOKIK uznał, że w rozpatrywanej sprawie nie występują okoliczności obciążające, które przemawiałyby za podwyższeniem ustalonej kwoty bazowej kary. Okolicznością łagodzącą, która powinna mieć wpływ na obniżenie kwoty bazowej jest

zaniechanie stosowania zarzucanej praktyki jeszcze przed wszczęciem niniejszego postępowania. Jak ustalono, przedsiębiorca stosował zarzucaną mu praktykę przez 9,5 miesiąca. Z tego względu Prezes UOKIK obniżył kwotę bazową kary o [usunięto] %, tj. do kwoty 7.897 zł po zaokrągleniu.

W związku z powyższym, Prezes UOKIK nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 7.897 zł, co stanowi ok. [usunięto] % przychodu osiągniętego przez niego w 2012 r. oraz ok. [usunięto] % maksymalnego wymiaru kary. Kara jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych przedsiębiorcy.

IV. 3. Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, przede wszystkim charakter naruszenia, które przypisano przedsiębiorcy w punkcie III sentencji decyzji, Prezes UOKIK uznał nałożenie kary pieniężnej za uzasadnione. Zdaniem Prezesa UOKIK opisane w niniejszej decyzji działania podejmowane przez przedsiębiorcę w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej powinny były uwzględniać możliwość naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Pamiętać należy, że na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. Okolicznością przemawiającą za zastosowaniem kary pieniężnej jest fakt, iż przedsiębiorca powinien mieć świadomość, że stosowanie klauzul uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul umownych, jest bezprawne. Przedsiębiorca winien zatem zdawać sobie sprawę z konieczności konstruowania wzorców umownych z uwzględnieniem przepisów art. 385¹ i nast. kodeksu cywilnego, jak również z potrzeby dostosowywania wykorzystywanych przez siebie wzorców umownych w taki sposób, by nie były tożsame z wpisami zamieszczanymi w Rejestrze. Zauważyć przy tym należy, że Rejestr postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone jest jawny, powszechnie dostępny, publikowany na stronie www.uokik.gov.pl. Abuzywność postanowień wpisanych do tego rejestru jest jednoznaczna, a zakaz stosowania w obrocie postanowień w nim zamieszczonych nie powinien budzić jakichkolwiek wątpliwości.

Ustalenie wysokości kary w analizowanej sprawie ma charakter wieloetapowy, co spowodowane jest zaistnieniem licznych okoliczności mających wpływ na tę wysokość. Ustalając wymiar kary pieniężnej w pierwszej kolejności Prezes UOKIK dokonał oceny wagi stwierdzonej w punkcie III praktyki i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych wyliczeń wysokości kary, a następnie – w oparciu o zaistniałe w sprawie okoliczności mające wpływ na wymiar kary – dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej. W powyższym kontekście wzięto pod uwagę, iż naruszenie przez przedsiębiorcę zbiorowych interesów konsumentów polega na stosowaniu niedozwolonego postanowienia umownego, wpisanego do publicznie i powszechnie dostępnego Rejestru niedozwolonych postanowień umownych, prowadzonego przez Prezesa UOKIK. Należy także zważyć, że w wyniku analizowanego zachowania przedsiębiorcy pozycja kontraktowa konsumentów została osłabiona.

Kwestionowany zapis reguluje zagadnienia, które mogły w rzeczywistości odnosić się do wszystkich konsumentów. Skutkiem zastosowania w umowie powyższego postanowienia jest ograniczenie realizacji przysługujących konsumentom uprawnień w razie ewentualnego sporu między stronami. Uwzględniając powyższe, wskazane postanowienie należało zaklasyfikować, jako umiarkowanie dotkliwe dla konsumentów. Jednocześnie uwzględnić także należy, że jego stosowanie mogło rodzić zagrożenie dla wszystkich konsumentów, kontrahentów przedsiębiorcy.

Nakładając karę pieniężną, Prezes Urzędu wziął pod uwagę konieczność ustalenia, czy naruszenie dokonane było umyślne czy też nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę tej przesłanki w przypadku stosowania kar pieniężnych wynika z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z tego względu nakładając karę pieniężną, uwzględniono całokształt okoliczności sprawy, które wskazywać mogą na nieumyślny charakter naruszenia przez przedsiębiorcę w zakresie praktyki określonej w punkcie III sentencji decyzji. W zgromadzonym materiale dowodowym nie ma dowodów wyraźnej intencji wskazującej na umyślne naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. Zebrane w trakcie postępowania wyjaśnienia i informacje mogą zatem wskazywać na wspomniane wyżej nieumyślne działanie. Pomimo tego, jak wskazano powyżej, samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki stanowi podstawę do nałożenia kary pieniężnej.

Podsumowanie wagi stwierdzonego w punkcie III sentencji niniejszej decyzji naruszenia pozwoliło Prezesowi UOKIK na stwierdzenie, iż waga naruszenia wynikająca ze stosowania kwestionowanego postanowienia kształtuje się na poziomie [usunięto] % przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2012 r. Tym samym ustalona kwota bazowa wynosi [usunięto] zł. Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej za stwierdzone w punkcie III sentencji niniejszej decyzji stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, dokonano również oceny zaistniałych w postępowaniu okoliczności łagodzących i obciążających mogących mieć wpływ na wymiar kary. Za okoliczność łagodzącą Prezes UOKIK uznał fakt, iż przedsiębiorca zaniechał stosowania zarzucanej mu praktyki jeszcze przez wszczęciem niniejszego postępowania. Całokształt tych okoliczności łagodzących skutkuje obniżeniem kwoty bazowej o [usunięto] %. Obliczona w ten sposób kara pieniężna z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) w zakresie opisanym w punkcie III sentencji decyzji została określona w wysokości 632 zł, co stanowi [usunięto] % przychodu przedsiębiorcy oraz [usunięto] % maksymalnego wymiaru kary.

W świetle powyższych okoliczności, uznać należy, że kary pieniężne nałożone na przedsiębiorcę są adekwatne do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie (...). Prezes UOKIK nakładając niniejszą decyzją ww. kary pieniężne za naruszenie przepisów ww. ustawy wziął pod uwagę, że kara ma: po pierwsze – charakter represyjny (nakładana jest za naruszenie ustawowych zakazów), po drugie – prewencyjny (ma zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać do naruszania prawa), zaś zagrożenie nią, czyli potencjalna możliwość nałożenia kary przez Prezesa UOKIK – nadaje jej charakter dyscyplinujący (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7.04.2004 r., sygn. akt: III SK 31/04). Zdaniem Prezesa UOKIK tak wymierzone kary spełniają zarówno rolę represyjną, jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie (...), jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu. Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie IV sentencji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie (...) karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Warszawie: **NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000**.

Ad pkt. V sentencji decyzji

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie (...) Prezes UOKIK rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Natomiast w myśl art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie (...), jeżeli w wyniku postępowania Prezes UOKIK stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Analogicznie - stosownie do treści przepisu art. 264 § 1 k.p.a. - jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia. Do kosztów postępowania – zgodnie z art. 263 § 1 k.p.a. - zalicza się również koszty doręczenia stronom pism urzędowych. Postępowanie w sprawie stosowania przez Potenza di Lana praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes UOKIK - w punktach I-III sentencji decyzji - stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie (...). Kosztami postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa UOKIK ze stroną i w związku z tym postanowiono obciążyć Przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości 17,10 zł (słownie: siedemnaście złotych dziesięć groszy).

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: **NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000** w terminie wskazanym w punkcie V sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie (...) w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Krakowie (31-011 Kraków, Pl. Szczepański 5).

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie V niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie (...) oraz art. 479³² § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 264 § 2 k.p.a. w związku z art. 83 tejże ustawy, przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodniowym od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatury w Krakowie (31-011 Kraków, Pl. Szczepański 5).

Z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Otrzymują:

1. adwokat [usunięto], adwokat [usunięto], Brykczyński i Partnerzy Kancelaria Adwokacka Sp. p., ul. Solna 9/4, 61-736 Poznań-
pełnomocnicy Artura Nowaka „Potenza di Lana”,
2. RKR a/a